

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

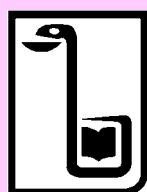
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічерда

Одеса

ОНМедУ

2023

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

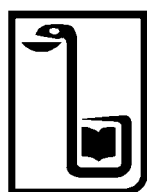
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

Науково-методична міжуніверситетська конференція
з міжнародною участю

Одеса, 18–20 січня 2023 року

Матеріали конференції

За редакцією доктора медичних наук,
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2023

УДК 61:378(043.2)

3-12

Відповідальна за випуск — д. е. н., доц. В. І. Борщ

Редакційна колегія:

В. Г. Марічереда, д. мед. н., проф.,
С. Г. Котюжинська, д. мед. н., проф.,
Л. М. Унгурян, д. фарм. н. проф.
Т. В. Чабан, д. мед. н., проф.,
А. І. Гулюк, д. мед. н., проф.
І. П. Анненкова, д. пед. н., доц.,
В. І. Борщ, д. е. н., доц.
Е. С. Бурячківський, к. мед. н., доц.,
Н. Л. Кусик, к. е. н., доц.,
К. М. Усиченко, к. мед. н.,
Ю. Ю. Петровський, к. мед. н.

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Одеського національного
медичного університету МОЗ України
Протокол № 3 від 31.01.2023 р.*

Забезпечення якості освіти у вищій медичній школі :
3-12 наук.-метод. міжуніверситет. конф. з міжнар. участю.
Одеса, 18–20 січня 2023 року : матеріали конф. / за ред.
д. мед. н., проф. В. Г. Марічереда. [Електронне видання]. –
Одеса : ОНМедУ, 2023. – 616 с.
ISBN 978-966-443-123-8

Матеріали конференції, присвяченої забезпеченню якості освіти у вищій медичній школі, містять тези доповідей учасників.

УДК 61:378(043.2)

ISBN 978-966-443-123-8

© Одеський національний
медичний університет, 2023

Борщ Вікторія Ігорівна,
доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри менеджменту охорони здоров'я

РЕЙТИНГУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ СФЕРОЮ

Одеський національний медичний університет

У сучасному динамічному світі суспільство ставить високі вимоги перед освітньою сферою, потребуючи високий рівень достовірності і прозорості інформації про якість послуг, які надаються інституціями цієї сфери діяльності. Така вимога сучасності актуалізується із переходом економіки від промислової до економіки знань, коли основним економічним результатом діяльності суб'єктів господарювання є саме знання. Відтак, питання оцінки якості освітніх послуг є вкрай важливими для усіх учасників освітнього процесу — починаючи від здобувачів, закінчуючи роботодавцями та органами влади — оскільки освітня галузь є важливим чинником формування та розвитку людського капіталу країни і розглядається як один основних конкурентних чинників країни у цілому. Цей факт підтверджують різні міжнародні рейтинги країн, де одним з аналітичних критеріїв є рівень освіти і рівень грамотності населення, якість освіти, національний потенціал тощо [3].

Процедура незалежної оцінки якості освіти проводиться щодо їхньої діяльності закладів вищої освіти і реалізованих ними освітніх програм з метою перевірки відповідності якості послуг, що надаються потребам суспільства. Популярним інструментом інформування споживачів освітніх послуг про результати незалежної оцінки якості освіти є рейтинг, який розуміється як «уніфікований, агрегований показник успішності» закладу вищої освіти [2].

Рейтинги в освітній сфері використовуються різними стейкхолдерами:

- 1) абітурієнти та їх батьки орієнтуються на показники закладу у різних рейтингах під час вибору місця навчання;
- 2) місцевими та урядовими органами управління — як інструмент індикативного управління підпорядкованими закладами;

3) керівниками закладів освіти — як джерело інформації для прийняття стратегічних та оперативних управлінських рішень з метою їх сталого розвитку.

Сьогодні у світі існує багато різних рейтингових систем для закладів вищої освіти. Серед найпопулярніших міжнародних рейтингів можемо зазначити Times Higher Education World University Rankings, QS World University Rankings, QS Quacquarelli Symonds World University Rankings, Шанхайський рейтинг (ARWU), WEBOMETRICS rating of World universities, SCIMAGO (SIR), UniRank тощо. В Україні також реалізується рейтингування закладів вищої освіти за різними параметрами: Консолідований рейтинг ЗВО України, академічний рейтинг закладів вищої освіти України «Топ-200 Україна», «Бал ЗНО на контракт» тощо. Проте важливо зазначити, що національні рейтинги складаються незалежними приватними організаціями, а державні та урядові установи (Міністерство освіти і науки України, НАЗЯВО) досі не сформували власні рейтингові системи.

Ключовими принципами рейтингування закладів вищої освіти є 1 відкритість, прозорість і незалежність ранжування, релевантність, достовірність, повнота даних. Це реалізується за рахунок використання відкритих даних, що представлені на відкритих інтернет-джерелах незалежних національних і міжнародних організацій і установ, і прямих вимірів за чітко визначеними значущими критеріями та індексами оцінювання за характерною для кожного рейтингового оцінювання методикою, яка є доступною для «громадськості з метою перевірки отриманих результатів» [1].

Серед ключових завдань використання результатів рейтингування закладів вищої освіти задля їх стратегічного управління на різних рівнях можна виділити наступні:

- 1) отримання достовірних даних, що визначені на основі експертної думки та чітких критеріїв, щодо успішності вирішення задач освітньої політики країни, регіону, окремого закладу;
- 2) комплексна оцінка якості освітніх послуг;
- 3) прогнозування реалізації освітньої політики країни, регіону, окремого закладу;
- 4) виявлення та аналіз проблем, які сповільнюють темпи реалізації освітньої політики окремого закладу, регіону, країни;
- 5) порівняльний аналіз ефективності різних організаційних моделей та освітніх систем;

- б) управління закладами вищої освіти на основі достовірних оціночних даних;
- 7) інноваційне проектування освітньої політики;
- 8) побудова системи мотивації та стимулювання на основі результатів рейтингування (за принципом — за високі результати діяльності);
- 9) управління якістю послуг, що надаються закладами вищої освіти;
- 10) розробка внутрішніх моніторингових та оціночних систем на основі національних та міжнародних рейтингів;
- 11) визначення найкращих фахівців у освітній галузі за результатами реалізації освітньої політики та їх подальше просування задля підтримання конкурентоспроможності на рівні окремого закладу, регіону, країни;
- 12) оптимізація національної освітньої мережі та механізмів реалізації освітньої політики;
- 13) дисемінація успішного досвіду й найкращих практики управління закладами вищої освіти на рівні країни;
- 14) побудова пріоритетів та стратегічних шляхів розвитку освітньої галузі.

Відтак, незважаючи на відмінність підходів, рейтингування, безперечно, є системоутворюючим елементом комплексного механізму стратегічного управління освітньою сферою й ефективної реалізації освітньої політики на різних рівнях.

Рейтинги формують конкурентне освітнє середовище, яке прискорює вирішення пріоритетних задач, виявляють найкращі національні та світові практики задля їх подальшої дисемінації, а також збільшують рівень інформованості населення про результати реалізації освітньої політики, викликаючи довіру населення до закладів вищої освіти та освітньої галузі загалом.

Список літератури

1. Міжнародні рейтинги. Центральнo-український національний технічний університет. URL: <http://www.kntu.kr.ua/?view=science&id=48>
2. Швед В. В., Омельченко Е. В. Рейтингование учреждений высшего образования как основа стратегического управления высшей школой Украины. *Вестник КРАГСуУ (Теория и практика управления)*. 2019. С. 93–96. URL: <https://www.academia.edu/40891128>

3. Safonov Yu., Borshch V., Melnyk A. Conceptualism of the organization of educational and methodical activity as a key model for ensuring the quality of education. doi: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-2-181-185>

Буйко Олена Олександрівна,
кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри дитячих інфекційних хвороб

Юрченко Ірина Вікторівна,
кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри дитячих інфекційних хвороб

Пітель Ганна Олександрівна,
кандидат медичних наук,
асистент кафедри дитячих інфекційних хвороб

ПЕРЕШКОДИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Одеський національний медичний університет

Розвиток суспільства з масовою комп'ютеризацією всіх сфер життєдіяльності та наростаюча тенденція оцифрування та систематизації даних формує в студентах нові моральні норми і принципи. Дистанційна освіта змінила не тільки підходи до викладання, що передбачувало ускладнило робочий процес викладачам, але й відкрила нові можливості студентам для симулювання процесу їх навчання. Тому, одним з важливих завдань для сучасних педагогів вищих навчальних закладів є сприяння формуванню моральних аспектів при підготовці майбутніх фахівців не залежно від форми навчання. Фундаментом вирішення цієї задачі в першу чергу слугує впровадження принципів академічної доброчесності (АД) в науково-педагогічне та студентське середовище.

Термін академічна доброчесність означає виявлення, дотримання та поширення фундаментальних чеснот, таких як чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність та мужність [1].

В той же час термін шахрайство зазвичай використовується для позначення саме кримінального правопорушення у вигляді обману. При цьому, на меті часто мають отримання фінансової вигоди, хоча

Розділ 4. РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ	443
Андреев Олександр Вікторович, Богданов Кирило Георгійович Тагунова Ірина Кимівна ЗАПОРУКА ЯКОСТІ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ — САМООСВІТА ПЕДАГОГА	443
Антоненко Інеса Володимирівна РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ	445
Башук Ганна Олександрівна ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЯКОСТІ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ	448
Борисюк Ірина Юріївна, Валіводзь Ірина Петрівна, Рокунь Дарина-Марія Валеріївна ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УНІВЕРСИТЕТІВ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ ПРИ ВПРОВАДЖЕННІ ПРИНЦИПІВ ТА НОРМ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ ОСВІТИ	450
Борщ Вікторія Ігорівна РЕЙТИНГУВАННЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНЬОЮ СФЕРОЮ	454
Буйко Олена Олександрівна, Юрченко Ірина Вікторівна, Пітель Ганна Олександрівна ПЕРЕШКОДИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	457
Віщюк Алла Анатоліївна АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА АКАДЕМІЧНА СВОБОДА ЯК ВАЖЛИВІ ПРИНЦИПИ КУЛЬТУРИ ЯКОСТІ ОСВІТИ ВИЩОГО МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ УКРАЇНИ	460